

Çiftçi dışındaki şahıslardan alınan zirai ürünlerde gelir stopajı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	71387770-120[94/11-2012-75]-20
Tarih	13.08.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

DİYARBAKIR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 71387770-120[94/11-2012-75]-20

13/08/2012

Konu : Çiftçi dışındaki şahıslardan alınan zirai ürünlerde gelir stopajı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzla, çırçır fabrikası olarak faaliyet gösterdiğinizi, çiftçi dışındaki kişilerden de pamuk alımı yaptığınızı, ancak ... Ticaret Borsası tarafından söz konusu alım-satım işlemleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapıldığı belirtilerek, çiftçi dışındaki kişilerden alınan zirai ürünler için gelir vergisi tevkifatı yapılıp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi istenilmektedir

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinde, zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu, zirai faaliyetin; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiatattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "Vergi Tevkifatı"nın düzenlendiği 94 üncü maddesinde; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilânço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dâhil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin 11 numaralı bendinde de vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiş ve bu tevkifat oranları, hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlarda % 1, bunun dışında kalanlarda % 2, diğer zirai mahsuller için ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlarda % 2, bunun dışında kalanlarda %4 olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesi, tevkif yoluyla ödenen vergilerde müteselsil sorumluluk esasını getirmiştir. Söz konusu maddede mal alım satımı dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, bu kişilerle birlikte verginin ödenmemesinden alım satıma taraf olanların tümünün müteselsilen sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Konuyla ilgili yayımlanan 164 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile zirai ürünlerin alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Anılan Tebliğin dördüncü bölümünde ise, "... Öte yandan, bu Tebliğin 1, 2 ve 3 üncü bölümlerinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların; çiftçi dışında kalan kişi, kurum ve kuruluşlardan, 5590 sayılı Kanuna göre (18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 103 üncü maddesi ile 5590 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış olup, diğer mevzuatla 8/3/1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanuna yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.) kurulmuş bulunan Ticaret Borsalarında tescil ettirerek satın aldıkları zirai ürün bedelleri üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapmayacaklar ve müteselsilen de sorumlu olmayacaklardır. Ancak; söz konusu zirai ürünlerle ilgili olarak daha önce çiftçiden satın alınması esnasında gelir vergisi tevkifatının yapılmamış olması halinde, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemini yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü Borsaya getirenler de müteselsilen sorumlu olacaklardır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; şirketinizin, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılanlar arasında bulunması nedeniyle şirketinizce satın alınacak zirai ürünler için şirketiniz tarafından yapılacak ödemeler üzerinden, anılan Kanunun 94/11 maddesi uyarınca gelir vergisi

tevkifatı yapılacağı tabiidir.

Ancak, söz konusu zirai ürünlerin ticaret borsalarında tescil ettirilerek çiftçi dışındaki kişilerden satın alınması halinde, şirketinizce gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır. Bu durumda, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemini yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü borsaya getirenler müteselsilen sorumlu olacaklardır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026